ΑΙΜΑΤΗΡΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ ΜΑΜΕΛΟΥΚΩΝ

Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς, ὁ αἱμοβέρος τύραννος τῆς Αἰγύπτου. Ἡ παντοδυναμία τῶν γεννάιων Μαμελούκων. Ἕνα καταχθόνιο σχέδιο τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ. Πῶς ἔκλεινε τὰ μάτια τῶν ἐχθρῶν του. Ἡ δολοφονικὴ ἐνέδρα. Μέσα στὲ στενὲ μονοπάτι. Πῶς σκοτώθηκαν 470 Μαμελούκοι. Ἕνα «σάλτο—μορτάλε» ἀπὸ ὕψος εἴκοσι μέτρων. Πῶς σώθηκε ὁ Ἀμὶν μπέης, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μεχμὲτ Ἀλῆς

Κατὰ τὸ 1811, ὁλόκληρη ἡ Αἴγυπτος διατελοῦσε ὑπὸ τὴ διοίκησι τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ Πασᾶ, ὁ ὁποῖος τὴν κυβερνοῦσε ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Σουλτάνου.

Λίγα χρόνια προηγουμένως, ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἦταν ἕνας ἁπλὸς καὶ ἀσήμαντος ἀξιωματικὸς τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα πολεμοῦσαν γιὰ νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο τοὺς Γάλλους κατακτητὰς τῆς στρατιᾶς τοῦ Βοναπάρτου.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησι τῶν Γάλλων, ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς, μὲ τὴν ὑπομονή, μὲ τὴν πονηρία καὶ πρὸ πάντων μὲ τὴν ἀφάνταστη καὶ ἀδυσώπητη σκληρότητά του, κοπώρθωσε νὰ καταλάβη τὴν ἐξουσία.

Ὡστόσο, μολονότι ἡ ἐπικυριαρχία τοῦ Σουλτάνου, ὑπὸ τὴν ὁποία διατελοῦσε ἡ Αἴγυπτος, δὲν τὸν ἐνοχλοῦσε καθόλου, ἡ εὐτυχία του δὲν ἦταν ἀκόμα πλήρης. Ἡ ἐξουσία του δὲν ἦταν πραγματική, ἐφόσον ὑπῆρχαν ἀκόμα στὴν Αἴγυπτο οἱ πανίσχυροι Μαμελοῦκοι, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτὸς ὁ Βοναπάρτης δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἐξοντώση.

Ὑψηλοῦ ἀναστήματος, μὲ ὕψος ἀγέραχο καὶ προκλητικό, καταφορτωμένοι ἀπὸ κοσμήματα καὶ ὅπλα ποὺ ἔλαμπαν, οἱ Μαμελοῦκοι περιφέροντουσαν περήφανα σ' ὁλόκληρη τὴν Αἴγυπτο, χωρὶς νὰ σκύβουν τὸ κεφάλι τους οὔτε μπρὸς στὸ Μεχμὲτ Ἀλῆ. Ἦσαν πλούσιοι καὶ γενναῖοι καὶ φρονόντουσαν μὲ τὸν ἴδιο περιφρονητικὸ τρόπο τόσο πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς φελλάχους, οἱ ὁποῖοι καλλιεργοῦσαν τὴ χώρα, ὅσο καὶ πρὸς τοὺς Τούρκους ποὺ τὴν κατεῖχαν.

Αὐτὸ ὅμως ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ποὺ ἦταν Τοῦρκος κι' ὁ ἴδιος, δὲν μποροῦσε νὰ τὸ ἀνεχθῆ. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τοὺς Μαμελούκους καὶ προετοίμασε τὴν ἐξόντωσί τους μὲ τρόπο ὕπουλο καὶ πονηρό.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ συνέλαβε τὸ καταχθόνιο αὐτὸ σχέδιό του, ἄρχισε νὰ φέρεται πρὸς τοὺς Μαμελούκους μ' ἐξαιρετικὴ καλωσύνη. Ποτὲ ὡς τότε δὲν εἶχε φανεῖ πιὸ γλυκύς, πιὸ ἐγκάρδιος, πιὸ συγκαταβατικὸς πρὸς αὐτούς, παρὰ τώρα ποὺ μελετοῦσε τὸ τρομερό του ἔγκλημα. Ἔπαιξε τὸ ρόλο του τόσο καλά, ὥστε, οὔτε μιὰ φορά, ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του, δὲν φανέρωσε τὴν πραγματική του σκέψη.

Μιὰ μέρα μάλιστα, ἐνῶ εἶχε βγεῖ στοὺς δρόμους τοῦ Καΐρου, κάποιος ἐπιτροβόλησε ἐναντίον του. Μὰ ἡ σφαῖρα ἀστόχησε καὶ σκότωσε κάποιον ὑπασπιστή του. Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς χαμογέλασε, προσποιούμενος, ὅτι νόμισε πὼς πρόκειται περὶ τυχαίας σιμαιτόσεως καὶ ὄχι περὶ συνωμοσίας, στρεφομένης ἐναντίον του. Καὶ δὲν περιορίστηκε μονάχα σ' αὐτό, ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα ἔστειλε καὶ δῶρα στοὺς μπέηδες τῶν Μαμελούκων, οἱ ὁποῖοι ἔμεναν στὸ Καΐρο καὶ οἱ ὁποῖοι ἦσαν οἱ πραγματικοὶ ὀργανωταὶ τῆς ἀποπείρας.

«Ἡ ἐκδίκησις —λέει μιὰ Ἀνατολίτικη παροιμία— εἶν' ἕνα φαγητὸ ποὺ πρέπει νὰ τὸ τρώη κανεὶς κρύο». Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἤξερε καλὰ τὴν παροιμία αὐτὴ καὶ δὲν βιάστηκε καθόλου. Περιορίστηκε μόνο νὰ ἐπιβλέπη τοὺς ἀντιπάλους του καὶ νὰ τοὺς παρασύρη μὲ δῶρα καὶ μὲ καλωσύνες, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου στὸ Καΐρο. Ὅταν τέλος τοὺς συγκέντρωσε ὅλους στὴν πρωτεύουσά του, ἀποφάσισε νὰ καταφέρη τὸ ἀποφασιστικὸ χτύπημα.

Αὐτὸ συνέβη τὴν 1ην Μαρτίου 1811. Οἱ Ἄραβες, οἱ ὁποῖοι, εὐφάνταστοι καθὼς εἶνε, τὰ δραματοποιοῦν ὅλα, διηγοῦντο ἀργότερα, ὅτι ἡ ἡμέρα ἐκείνη ξημέρωσε σκεπασμένη μὲ σύννεφα κόκκινα σὰν τὸ αἷμα.

Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς, μὲ τὴν πρόθεσι ὅτι θὰ παρέδιδε σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς γιοὺς του, τὸν Τουσσοὺν Πασᾶ, τὸ σπαθὶ τοῦ στρατάρχου, εἶχε προσκαλέσει ὅλους τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Μαμελούκων μέσ' στὸ φρούριο τοῦ Καΐρου, ποὺ χρησίμευε καὶ ὡς παλάτι του.

Χωρὶς τὴν παραμικρὴ ὑποψία, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Μαμελούκων ἔφταασαν ὅλοι καβάλλα, ντυμένοι μὲ ὑπέροχα ροῦχα ἀπὸ κασμίρι καὶ μετάξι, μὲ τὰ δάχτυλά τους γεμάτα δαχτυλίδια, μὲ τὰ σαρίκια τους γεμάτα πολύτιμες πέτρες καὶ ἔχοντας, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τοῦ τόπου, ὅλα τὰ πλούτη τους ἐπάνω τους.

Ἦσαν ὅλοι 470. Ἂν καὶ ὁ ἥλιος μόλις εἶχε ἀνατείλει, πολυάριθμο πλῆθος εἶχε συγκεντρωθεῖ στὸ πέρασμά τους γιὰ νὰ τοὺς θαυμάση καὶ νὰ τοὺς ἐπευφημήση.

Ὅταν μπῆκαν ὅλοι μέσα στὸ φρούριο—παλάτι, ἡ πόρτες ξανάκλεισαν πίσω τους μ' ἕνα πένθιμο κρότο. Μὰ ἡ τυφλομάρα τους ἦταν τόση, ὥστε δὲν ἀντελήφθησαν αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια, κι' ἔφταασαν ὥς τὰ διαμερίσματα τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, χωρὶς τὴν παραμικρὰ ὑποψία.

Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς, καθισμένος μέσ' στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν δεξιώσεων, φαινόταν ἥσυχος, εὐδιάθετος καὶ γελαστός. Διέταξε νὰ σερβίρουν καφὲ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν μπέηδων ποὺ εἶχαν συγκεντρωθεῖ γύρω του καὶ ἄρχισε νὰ συζητῆ μαζύ τους μὲ μεγάλη οἰκειότητα ὥς τὴν ὥρα ποὺ θὰ γινόταν ἡ παράδοσις τοῦ σπαθιοῦ τοῦ στρατάρχου στὸν Τουσσοὺν Πασᾶ, στὸ στρατόπεδο Κομπὲτ-ἐλ-Ἀζάμπ.

Τότε ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Μαμελούκων ξανανέβηκαν στ' ἄλογά τους καὶ ἄρχισαν νὰ προχωροῦν ἀνυποψίαστοι σ' ἕνα στενὸ μονοπάτι, φραγμένο ὁλόγυρα ἀπὸ σπίτια καὶ ὀχυρώματα, τὸ ὁποῖο ὁδηγοῦσε πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ φρουρίου.

Μόλις ὅμως ὅλοι οἱ Μαμελοῦκοι βρέθηκαν μέσα σ' αὐτὸ τὸ μονοπάτι, ὅπου μὲ δυσκολία δυὸ καβαλλάρηδες θὰ μποροῦσαν νὰ προχωρήσουν κατὰ μέτωπον, ἕνας κανονοβολισμὸς ἀντήχησε ἔξαφνα, τὸν ὁποῖο διαδέχτηκε ἀμέσως μιὰ ὁμοφωνία πυροβολισμῶν...

Οἱ Ἀλβανοὶ τῆς ἰδιαιτέρας φρουρᾶς τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, τοποθετημένοι ἐκ τῶν προτέρων στὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν καὶ στὶς ἐπάλξεις τῶν ὀχυρωμάτων, πυροβολοῦσαν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἐναντίον τῶν δυστυχισμένων Μαμελούκων, οἱ ὁποῖοι ἔπεφταν ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλο καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ μετακινηθοῦν οὔτε βῆμα μέσ' στὸ στενὸ μονοπάτι, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει νὰ τὸ φράζουν κιόλας τὰ πτώματα τῶν ἀλόγων καὶ τῶν συντρόφων τους.

Ὡστόσο, ὅσοι γλύτωσαν ἀπὸ τὶς σφαῖρες, τρελλοὶ ἀπὸ τὴ λύσσα τους, πετοῦσαν τὰ πλούσια ροῦχα τους, ποὺ τοὺς ἦσαν πειὰ περιττὸ βάρος καὶ μισόγυμνοι, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ ἕνα χέρι καὶ μὲ τὸ πιστόλι στὸ ἄλλο, προσπαθοῦσαν νὰ ποινήσουν ἀκριβὰ τὴ ζωή τους... Μὰ τί νὰ κάνουν τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἐχθρός των ἦταν ἀθέατος καὶ ἀπρόσβλητος;

Τὸ Φρούριο-Παλάτι τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ.

Ὅλοι σκοτώθηκαν καὶ σὲ λίγη ὥρα, οἱ Ἀλβανοὶ στρατιῶτες ἔκοψαν τὰ κεφάλια τους γιὰ νὰ τὰ σωριάσουν ὡς τρόπαιο τῆς νίκης τους, μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, ὁ ὁποῖος, καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς σφαγῆς, καθισμένος στὸ ντιβάνι του, περίμενε τὸ ἀποτέλεσμά της.

Ὡστόσο, ἀπὸ τὴν τρομερὴ αὐτὴ σφαγή, γλύτωσε κι' ἕνας Μαμελοῦκος. Αὐτὸς ἦταν ὁ Ἀμὶν μπέης. Τοποθετημένος στὴν τελευταία σειρὰ τῆς συνοδείας, μόλις ἄκουσε τοὺς πρώτους πυροβολισμούς, γύρισε πίσω, ζητῶντας νὰ βρῆ μιὰ διέξοδο... Τὸ μόνο μέρος, ἀπ' τὸ ὁποῖο μποροῦσε νὰ ξεφύγη, ἦταν ἕνα τεῖχος ὕψους εἴκοσι μέτρων. Μὰ ὁ Μαμελοῦκος δὲν ἐδίστασε καθόλου. Ἤταν προτιμότερο νὰ πεθάνη πηδῶντας ἀπὸ τὸ τεῖχος αὐτό, παρὰ νὰ δολοφονηθῆ ἀνανδρα ἀπ' τοὺς Ἀλβανούς.

Σηκώνοντας λοιπὸν μὲ δύναμι τ' ἄλογό του καὶ πήδησε μέσα στὸ κενό... Τὸ ἄλογό του σκοτώθηκε, μὰ ὁ Ἀμὶν μπέης, ἂν καὶ τραυματισμένος, κατόρθωσε νὰ σωθῆ... Τοῦ κάκου τὴν ἄλλη μέρα οἱ Ἀλβανοὶ τοῦ Μεχμὲτ ἀναστάτωσαν ὅλα τὰ περίχωρα γιὰ νὰ τὸν ἀνακαλύψουν. Ὁ γενναῖος Μαμελοῦκος εἶχε γίνει ἄφαντος...

Ἔπειτ' ἀπὸ πολλὲς περιπέτειες, ὁ Ἀμὶν μπέης κατόρθωσε νὰ φτάση στὴν Κωνσταντινούπολι, ὅπου ὁ Σουλτᾶνος Μαχμούτ, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐπαναστάτησε ἀργότερα ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς τῆς Αἰγύπτου, τὸν προσέλαβε στὴν ὑπηρεσία του καὶ τοῦ ἔδωσε τιμὲς καὶ ἀξιώματα.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΑΤΥΧΕΙΣ ΕΦΕΥΡΕΤΑΙ

Ἔχει παρατηρηθεῖ, ὅτι ἡ πιὸ μεγάλες ἐφευρέσεις ἔγιναν στὴν ἀρχὴ δεκτὲς μὲ δυπιστία, ἂν ὄχι μὲ εἰρωνεία. Ὅταν ὁ ἐφευρέτης τοῦ ἀλεξικεραύνου Φραγκλῖνος, ὑπέβαλε ὑπόμνημα περὶ τῆς ἐφευρέσεώς του στὴ Βασιλικὴ Ἑταιρεία τοῦ Λονδίνου, τὰ μέλη της ξεκαρδίστηκαν στὰ γέλια καὶ ἔριξαν τὸ ἀγγραφό του μέσα στὸν κάλαθο τῶν ἀχρήστων.

Ἐπίσης ὅταν ὁ περίφημος Γάλλος ποιητὴς καὶ ἐφευρέτης Κάρολος Γκρό, παρουσίασε στὴν Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Παρισιοῦ τὸ φωνόγραφο, τὸν ὁποῖο ἀργότερα ἐφεῦρε ὁ Ἔδισσων, κάποιος Ἀκαδημαϊκὸς ὥρμησε ἐπάνω του, τὸν ἔπασε ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ τοῦ φώναξε μὲ θυμό:

— Παλιάνθρωπε, τί εἶν' αὐτὰ ποὺ κάνεις; Μᾶς νόμισες τόσο ἁπλοϊκούς, ὥστε νὰ πέσουμε θύματα ἑνός... ἐγγαστριμύθου, ὅπως εἶσαι ἐσύ;...